

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 107.

V Ljubljani, v sredo 9. maja 1888.

Letnik XVI.

Moderni parlamentarizem.

Ako je sploh resničen pregovor, da imajo narodi take vlade, kakoršne zaslužijo, gotovo se uresničujejo te besede sedaj v mnogih evropskih državah. Temu je največ kriv sedanji parlamentarizem. Državni zbori v večini ustavnih evropskih držav ne zastopajo toliko narodovih želj, zahtev in pravic svojih volilcev, marveč svoje osebne ali strankarske koristi, ali pa so pokorni organi vlade. Poglejmo v Rim, Pariz, Berlin, Beograd, Sofijo, Bukarešt, povsod se dogajajo v parlamentu komedije, ki gotovo slabé moč in ugled narodnih zastopnikov.

V Nemčiji je železni kancler neomejen gospodar. Njegova želja je ukaz vedno poslušni večini. Ako pa se večina v državnem zboru protivi njegovi zahtevi, takoj potegne iz žepa dekret, s katerim pošlje poslance domov. Ko mu je lansko leto državni zbor dovolil „zadnjega moža in zadnji keber“, pa si pridržal pravico, čez tri leta in ne čez sedem zopet obravnavati o vojaški predlogi, prebral mu je Bismarck smrtno obsodbo in ga razpustil.

In v Franciji? Tu državni zbor pod nobeno vladno zastavo ne zastopa narodovih misli. Posamezne stranke se boré za vladno krmilo, nasprotniki v načelih in namenih se družijo, da odstavljajo vlade. In komaj si ministri dobro vredé svoje posle in osobje, vrže jih parlamentarni vihar s krova državne ladije. In to je ravno vzrok, da se narod zbira pod Boulangerjevo zastavo, ker od svojih zastopnikov ne pričakuje boljše bodočnosti. Drugi narodi, ki niso tako živi in podjetni kakor francoski, padajo v apatijo in se le mlačno poslužujejo svoje volilne pravice.

V Italiji je postal parlamentarizem boj za ministrske sedeže. Državniki in možje, ki so rojeni ministri, imajo najete ljudi, da jim ploskajo na galerijah; a ti najemniki niso narod, ki že premišlja, ali vodijo do pravega namena ona pota, katera hodijo parlamentarci. Lahko se prigodi, da bo narod zrušil drago stavbo državnega zedinjenja z neparlamentarnimi sredstvi.

Poglejmo v Srbijo. Ali zastopa tu skupščina mišljenje narodovo? Včeraj je imel večino Garašanin, danes Ristić, jutri jo imajo radikaleci, in morda zopet pride na vrsto Ristić. Ti volilni kaleidoskopi gotovo niso delo proste volje narodove, marveč delo ljudi, ki so na krmilu, ali hočejo priti do oblasti.

V Rumuniji se je Bratianova vlada opirala na večino, ki je izšla iz prisilnih volitev; in ta večina je pritirala deželo do praga revolucije, ki še sedaj ni zadušena. O Bolgariji niti ne govorimo.

In kakov sabor imajo naši Hrvati? Ne upamo se izraziti mislij, koje ima hrvatski narod o njem. Razumemo in obžalujemo. Kaj naj porečemo v obče o avstrijskem ali ogerskem državnem zboru? Da ne vidimo v njih mnogih zastopnikov ogromne večine ali znatne manjšine prebivalcev v posameznih deželah. Tako je v Sleziji, na Moravskem, Koroškem in v slovaških pokrajinah. Da, čuditi se moramo, kako priplavajo na razburkanih valovih volilnega gibanja v državni zbor možje à la Foregger.

Kje pa naj iščemo vzroke teh žalostnih pojavov? Prvi vzrok je v volitvah. Ne bomo opisavali vseh faktorjev in strojev, ki tukaj delujejo, zadostuj opomnja, da so v večini evropskih ustavnih držav volitve delo administrativnih vladnih organov, izraz njihove želje, vseh njihovih vplivov. Naravno je sicer, da si vsaka vlada skuša pridobiti večino, ki jo podpira in dela, kakor ona hoče. Ali vlada more biti trdna, ako je v soglasji z narodovo voljo, in ni premenljiva, kakor želé novodobni liberalci. V soglasji pa je z narodom, ako jo podpira večina, ki je v resnici izraz narodove volje. Skušnja uči, da taka vlada nikoli ni stalna in trdna, ki pri volitvah ni poznala pravih mej. Prej ali slej se strmoglavi v propad, ki si ga je izkopala pri volitvah.

Iz tega izvira pa drugi vzrok, ki škoduje parlamentarizmu. Kjer si je vlada z nedopuščenimi sredstvi pridobila večino, tam so poslanci tuji narodu; ne poznajo njegovega srca, ne njegovih želj in potreb. Taki parlamenti pozabljajo, da so zastop-

niki narodov in ne svojih koristi. Vsak narod ima svoje vzvišene namene, svoje mišljenje, potrebe in želje, in ti kažejo zastopnikom pot, po katerem morajo hoditi v parlamentarnem življenji. V evropskih parlamentih pa navadno vidimo stranke in strančice, ki se prepirajo in pulijo za vladno milost ali strankarske namene. Ne strinjamo se sicer z Rousseau-om, ki je parlamentarizem imenoval absurdum, a bojimo se, da ga bodo nekateri parlamentarci pritirali „ad absurdum“.

Govor poslanca Kluna

v državnem zboru dne 1. maja 1888.

(Dalje.)

Zato mislim, da bi bilo bolje, naj se pusti spodnja gimnazija v Kranji, in če bodo razmere zahtevale, razširi v zgornjo gimnazijo, kakor pa v Ljubljani ustanoviti novo šolo. Kmalu se bode prepričali, da bo število učencev na novi zgornji gimnaziji ravno toliko, morda še več, je kakor pa na drugi srednji šoli v Ljubljani, ker bi pobrala precej učencev ljubljanske gimnazije. In ker se vedno povračajo časi, da brezvestni agitatorji te ali one stranke podpihujejo nemire in motijo brezskrbne mlade ljudi, zato bi v takem odločilnem trenutku tudi disciplina na ljubljanski gimnaziji bila ložja.

Opomnil sem že, da tudi spodnja gimnazija v Kranji ni bila tako slabo obiskovana, da bi se naredba naučne uprave s tem mogla opravičevati, in da bi v tem oziru enaka osoda prej morala zadeti več drugih šol.

Tako na primer ima nemška spodnja gimnazija v Kočevju že s početka vedno manj učencev kakor ona v Kranji in bi torej zaslužila tudi večjo pozornost varčne naučne uprave.

Jaz tega ne pravim zato, kakor da bi želel, naj se odpravi gimnazija v Kočevju, nasprotno, po mojih mislih ima vsaka šola pravico svojega obstanka, in mi privoščimo od srca svojim nemškim

LISTEK.

Prijatelja.

(Poslovenil J. Steklasa.)

V.

Ivan Ivanič zbolí. Po dnevu in po noči je sedel pri njem Semen Semenič, ki se je po vsem preselil k svojemu prijatelju. Ivan Ivanič je v vročici često spominjal njegovo ime.

Pticiu ozdravi.

Bilo je zvečer. Prijatelja sta zopet sedela pri mizi ter pila čaj.

„Veš li, kaj sem ti hotel predložiti?“ začne Ivan Ivanič.

Semen Semenič ga debelo pogleda.

„Preseli se popolnoma k meni“, doda Ivan Ivanič.

„Zakaj bi bil vedno sam? Bode nama skupaj ugodneje, laglje. Kaj ne? Daj, daj, preseli se!“

Semen Semenič vstane. Oči mu zalijó solze.

„Ti si pravi prijatelj!“ zdihne stiskaje roko Ivanu Ivaniču.

„Prosim te, pusti to!“ odvrne naglo Ivan Ivanič ter iztrga roko.

VI.

Stanovala sta skupaj. Prijateljstvo se je med njima še bolj učvrstilo. Bila sta nerazdružljiva in znanci so ju čisto prav imenovali: „dva Ajaksa“. Odnosaji njuni so se znatno poboljšali. Ivan Ivanič je iznajmil gledišče mestnega kluba ter začel na njem predstavljati. Semen Semenič mu je bil pri tem desna roka.

„Duša od kristala“, trdil je Semen Semenič o svojem prijatelju. — „Iskren človek! Dobro z dobrim povračuje! Nežaboravljiva! Vsak ni tak!“

Ivanu Ivaniču je šlo vse bolje in bolje od rok. Začel je razmišljati o tem, da vzame v najem tudi mestno gledišče; saj mu je to svetoval tudi Semenič.

„Vzemi samo v najem, vzemi, ne boj se!“ nagovarjal ga je le-ta. — „Vse pojde dobro. Razumeš svoj posel, dobro boš vse izvel, pa boš dobro prošel, pa tudi mi zraven tebe.“

Ivan Ivanič vzame v najem gledišče.

Ali slabega zdravja že od narave, začel je zadnji čas hudo kašljati ter se tožiti na prsa. S početka, kakor je to že navada, ni maral zato.

„Prešlo bo to!“ odgovarjal je na svete, naj se zdravi. Nekje se je prehladil, pa tako zbolel. Ali to bo minolo. Ne treba za vsako malenkost precej zdravnik iskati.

Ali bolezen se je razvijala vsak dan, da, vsako uro na hujše. Konečno se je moral vleči, in od tega časa je bilo vse huje in huje.

Stegen, z navskriž položenimi rokami na prsih in odprtimi očmi je ležal Iv. Ivanič na postelji. Zraven njega na stolu je dremal pobešene glave Semen Semenič. Svetilnica pred sveto sliko je razsvetljevala njegovo lice.

Ivan Ivanič ga je dolgo gledal, a potem se počasi vzdigne na komolce ter lehkotno, da ne prebudi prijatelja, poljubi njegovo roko.

Semen Semenič se prebudi.

„A kaj delaš to?“ vpraša ga.

„Nič!“ odgovori Ivan Ivanič ter silno zakašlja. „Daj mi piti!“

Semen Semenič mu podá čašo.

„Odpusti! Pred smrtjo!“ spregovori Ivan Ivanič ter težko vzdihne.

„A kaj? Kaj ti je, dragi?“

Ivan Ivanič poseže z drhtečo roko pod zglavje ter izvleče smotek, brižno zašit v platno.

„Razparaj to!“

Semen Semenič ga uboga. Bil je notri še en smotek od modrega papirja, zvezan z rudečo vrvico.

„Poznaš li to?“ vpraša Ivan Ivanič ter gleda prijatelja debelo.

sodeželanom lastno šolo, ki bo Kočevarjem morda še bolj potrebna in koristna, ako bodo omejili ali prepovedali krošnjarstvo, ki je Kočevcem glavni vir dohodkov, in se bodo morali obrniti do drugih virov. Zato bi obžalovali, ko bi se odpravila gimnazija v Kočevji, za katero je mestna občina že veliko storila. Opomnim to le zato, ker hočem reči, da mora človek po treznem premišljevanji vseh razmer iskati pravi vzrok, da se je odpravila gimnazija v Kranji, v antipatiji visoke naučne uprave proti slovenskemu prebivalstvu (Tako je! na desnici.), in ker je bila ta šola v očeh naučne uprave slovenska. V teh mislih potrjuje nas tudi to (Čujte! na desnici.), da je gospod naučni minister določil numerus clausus le za slovenske oddelke na ljubljanski gimnaziji (Čujte! na desnici.) in je prepovedal le slovenski paralelni razred; gotovo pa ne bi ugovarjal, ko bi stariši hoteli vpisati svoje otroke v nemške oddelke. (Klici na desnici: To on hoče!)

Gospod minister je danes temu odločno ugovarjal; toda slovenski narod tako sodi, in gospod naučni minister moral bi si že prej misliti, da bo tako sodil, in zato od njega ni bilo politično modro, da je spravil v nevarnost svojo veljavo, in še več, dobro ime vlade zaradi malih troškov, katere država plačuje za gimnazijo v Kranji. (Tako je! na desnici.)

Ko se je jeseni minolega leta zopet sešel državni zbor, opustili smo parlamentarne demonstracije, ker smo pričakovali od previdnosti in nepristranosti gospoda naučnega ministra, da bo temeljito presodil korake kranjskega deželne odbora in mestne občine v Kranji in na najvišjem mestu priporočil njeno prošnjo.

Žal, da smo se varali v svojih nadah; gospod naučni minister se je gotovo bal, da bo kaj zgubil na časti, ko bi se bil po načelu „sapientis est mutare sententiam“ udal našim prošnjam, ker bi se morda potem ljudem zdelo, da njegove naredbe niso vedno primerne in včasih potrebujejo popravi. Zato se je gledé gimnazije v Kranji do sedaj upiral in bi nam prej ustanovil z večjimi troški novo šolo v Ljubljani, kakor pa pustil gimnazijo v Kranji in tako preklical svojo naredbo, nasproti današnjim besedam, kje bi sploh bil minister, ki se ne bi moral ozirati na finančni položaj države. Prebivalstvo na Gorenjskem visoko ceni gimnazijo v Kranji, in zato je 36 občin poslalo v zadnjem zasedanju peticijo deželnemu zboru, kar morejo spričati gospodje od one (leve) strani, v kateri prosijo, naj bi deželni zbor posredoval v tej stvari — da namreč ostane gimnazija v Kranji. Deželni zbor je spoznal potrebo spodnje gimnazije v Kranji in naročil deželnemu odboru, naj stori primerne korake, da se ohrani gimnazija.

Jaz pa mislim, da ima o tem vprašanji govoriti več ali manj tudi ta visoka zbornica. Ni treba posegati v pravice eksekutive in ji dajati navodila, vendar ima visoka zbornica važno, rekel bi, odločilno besedo. Kajti gospod minister nam ne more dati obljubljenih novih šol, ako mu ta visoka zbornica ne dovoli sredstev. Pameten človek ne bo nikomur odrekel potrebnih sredstev, ali ravno tako umevno je, da mora zbornica presoditi, če so sredstva potrebna. Kakor sem dokazal, je šola za nas na Kranjskem potrebna, ni pa potrebno, da bi mo-

rala biti v Ljubljani, mareč je železi iz mnogih vzrokov, ki sem jih prej navedel, da se ne ustanovi v Ljubljani. Na korist je državi, prebivalstvu in disciplini, da gimnazija v Kranji ostane, in če bodo zahtevale razmere, razširi v zgornjo gimnazijo.

Zato bom pri dotičnem naslovu nasvetoval resolucijo, da ostane gimnazija v Kranji, in to resolucijo že sedaj priporočim visoki zbornici, da bo pokazala gospodu naučnemu ministru, da noče k vsem naredbam g. naučnega ministra reči „da in amen“ (Prav res! na levici), in tudi ne le zaradi tega naložiti državi večje breme, da ostane malo premišljena ministrova naredba.

Gledé nasvetovane resolucije v budgetnem odseku, rekel je naučni minister, kakor je v poročilu na strani 35, tako-le (čita):

„Naučna uprava bo z največjo pazljivostjo zasledovala predmet resolucije ter letos resno skušala rešiti to vprašanje, ki more na eni strani ustreči željam slovenskim, na drugi pa opravičenim zahtevam naučne uprave, ki želi, da se učni namen v nemščini zaradi tega kolikor mogoče doseže, da morejo učenci v višjih razredih lahko poslušati pouk v nemškem jeziku.“

Ravno tako je danes govoril Nj. ekselencija. Res je čudno, da leta in leta potrebuje naučna uprava, da se odloči ustreči zahtevi slovenskega naroda, in da ni treba dolgih preiskavanj, kedar se gre za to, proti željam in pravicam slovenskega naroda kaj storiti. (Tako je! na desnici.) (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. maja.

Notranje dežele.

Cesar se bo letos udeležil vojaških vaj pri Karlovcu na Hrvatskem, kakor to zatrjujejo zagrebški vojaški krogi.

V predvečerašnjem *ministerskem sovetu* je poročal Dunajevski o obravnava s Tiszo zaradi davka na špirit. Izid ni bil dovoljen. Tisza je odklonil vsako znižanje ogerskega kontingenta.

Budimpeštanska vladna lista „Pester Lloyd“ in „Nemzet“ objavila sta zadnjo nedeljo jako bojevit članka; posebno zadnje glasilo je provzročilo veliko osupnenost s svojo trditvijo, da vojska že letos lahko izbruhne, drugo leto pa se mora to zgoditi na vsak način.

V *Meran* na Tirolskem je prišel, kakor piše „Fremdenblatt“, dne 7. t. m. ruski veliki knez Vladimir. Ostal je tam samo dva dni.

Vnanje države.

Srbska skupščina je vzela „länderbanki“ samoprodajo duhana ter je kralj tudi potrdil dotični sklep. Kakor se pa poroča iz Beograda, namerava vlada izročiti samoprodajo neki kragujevaški družbi. Zaradi tega je navstala bajna velika razburjenost in nezadovoljnost.

Vse dosedanje naredbe *bolgarske* vlade niso mogle zadostno zadušiti nasprotnih jej časopisov. Stambulov je storil zaradi tega zopet jeden korak naprej. „Trnovska Konstitucija“, koja vredeje znani bolgarski pisatelj Slavejkov, postala je vladi nadležna, ker prežalostno slika notranji položaj Bolgarije. To je bilo Stambulovu zadosti vzroka, da je dal zapreti Slavejkova; obtožba se glasi, da je slednji ševal kmete k vstaji — seveda le s članki, kojih kmet ne čita. — Prince Koburški napiva v Tirnovi neodvisnosti in prostosti Bolgarov. Stambulova vlada je ravno sposobna, da stori iz Bolgarov proste može!

O delovanji *Rustije na Balkanu* objavlja „Rev. de l'Or.“ zanimiv dopis iz Soluna: Ruske agitacije imajo svoje ognjišče v samostanih na gori Athos, v kojih biva sedaj neki 2500 ruskih „mnihov“, mej njimi tudi neki štabni častnik pod imenom „brat Minas“. Tudi general Asimov si je v teh samostanih najel stanovanje čez poletje. Ruski generalni konzul Jastrebov v Solunu je pozval vseh sedemnajst grških samostanov na Athosu, naj sprejemajo ruske mnihe, potem se jim bodo razširila zemljiška posestva. Na drugi strani pa Jastrebov obdoljuje grške mnihe kot provzročitelje vstajnega gibanja, češ, Turčija naj jih izžene, potem bo vsaj več prostora za ruske „mnihe“.

Neprestani boj zoper *papeža*, to je stalno géslo *italijanske* vlade. Pred nekaterimi dnevi je bil odstavljen načelnik rimskega mestnega redarstva, Sarrao, ker je po mnenji Crispijevem prevneto skrbel za red in mir povodom romarskih vlakov pri papeževi slavnosti.

Kakor poroča „Moniteur de Rome“ iz zanesljivega vira, predložila bo *italijanska* vlada v kratkem parlamentu novo postavo o ljudski šoli. Po tej se bo v bodoče na ljudskih šolah popolnoma zadušil pouk iz katekizma in svetega pisma ter se bodo otroci morali učiti le o dolžnostih nasproti

Bogu, družini in domovini. Kam se obrača ost te sulice, ni težko uganiti; toda zgodilo se bo gotovo, da bo to orožje prej ali slej globoko ranilo napadnika samega. — V kratkem se bo sklenila trgovinska pogodba mej Bolgarijo in Italijo.

Angleška vlada je morala čuti veliko pritožeb o nezadostni angleški orožni sili na suhem in na morji. To jo je napotilo, da je predložila spodnji zbornici novo orožno postavo. Nova predloga o „naredbah za narodno obrambo“ ne namerava niti pomnoženja vojne, niti zvišanja proračuna, marveč samo pooblaščuje vojaške oblasti, da smejo v sili hitro oborožiti vojne na suhem vračunši prostovoljce. Večjo skrb pa kaže vlada za utrdbo pristanišč in premogovih postaj. Zakladni kancelar bo še ta teden zahteval v ta namen, da se dovoli kredit v znesku 2,300.000 šterlingov.

Zoper *rumunske* liste ni ruski poslanik Hitrovo storil še nobenega sodnijskega koraka. Naznanil je le svoji vladi, da so napadli njegovo osebo očitaje mu krivdo rumunskih nemirov. Kaj mu bo ruska vlada odgovorila, ni še znano, a toliko je gotovo, da mu ne bo svetovala, naj išče zadoščenja pred sodiščem, ker bi v tem slučaju Hitrovo gotovo propadel.

Kakor se javlja iz Tangera, poravnani je razpor mej *Marokom* in *Združenimi državami*. Ameriška fregata je že odplula iz Tangera.

Izvirni dopisi.

Iz Logatca, 7. maja. (Občni zbor kmetijske podružnice.) Zopet kaže majnik svoje staro, a vendar vedno mlado lice. Po naši Hrušici izginile so snežene lise in celó ponosni Javornik je izgubil svojo belo plešo. Novo življenje se poraja povsod na okoli. — Tudi naše društveno življenje — je videti — obudilo je in ogrelo gorko pomladansko solnce. V Logatci in v celem okraji vabi ravno majnik nove ideje iz tal, ki bodo o svojem časi podlaga pomenljivim slavnostim.

Včeraj — 6. maja — bil je v Dol. Logatci v šolskem poslopji občni zbor kmetijske podružnice logaške. Podružnica ta je najmlajša, ali kakor priznava glavni odbor v Ljubljani, ena najmarljivejših na Kranjskem. V kratkem časi svojega obstanka pridobila si je lepo število udov, in na zunaj razvija podružnica živahno delavnost, ki jamči, da klije sicer mlado, a čvrsto življenje v njej.

Gotovo je velicega pomena za našo okolico, da se je ta podružnica ustanovila. Le površen pogled v naše razmere nas o tem prepričuje.

Logatčani in sosedje so od nekdanj dobivali mnogo zaslužka na cesti. Dokler ni bilo železnice, bila je državna cesta bogat vir njihovim dohodkom. Ko je železnica zamašila ta studenec in Logatcu, kakor sploh drugim ob velikih cestah ležečim krajem, prizadela hudo rano — tedaj se je ta izguba nekoliko poravnala s tem, da se je odprla nova cesta na Idrijo. Od tistega časa odvažajo Logatčani vse blago, ki je namenjeno v Idrijo.

Poleg tega so se od 1870. leta dalje jeli razdeljevati gozdi mej občane. Bujno se je razvila lesna trgovina, ki je donasala pojedincem in posestnikom v obče lepega dobička. Dan na dan so prihajali težko obloženi vozovi na logaški kolodvor.

Vse to je zdaj deloma, ali pa popolnoma prenehalo.

Lesna trgovina je vsled konkurence, v prvi vrsti vsled neugodnih tarifov pri južni železnici, propadla. Vožnje ni več toliko, kakor v prejšnjih časih. Tudi pri odkladanji in nakladanji lesa si je mnogo ljudi služilo svoj živež. To — pravim — je zdaj ponehalo. Tudi bi prej ali pozneje moralo pomehati, ker sekira je preneusmiljeno gospodarila po naših gozdih.

Cesta na Idrijo je še — in ta daje nekaj dohodkov. Ali to nikakor ne zadostuje. In ne smemo prezreti, da se tolikrat govori o železnici, ki bi se zidala od Loke — čez Idrijo — v Trst. Seveda, mislimo, da se ti železnici ne bo nič bolje godilo, kakor dolenjski, katero že od Abrahamovega rodú sém obetajo. Ali vendar mogoče je, da se katerikrat ta misel obistini. In kaj z Logatcem potem?!

Tako vidimo, da so nekateri viri usahnili, in drugi še usahnejo lahko. Treba je misliti na druge dohodke.

Ali bo torej logaška podružnica rešila našega kmeta? Kar jih je do grla v dolgovih zakopanib, tem ne more pomagati ne kmetijska podružnica, ne kak drug zavod, imenuj se tako ali tako. Kakor se pa vozu zavira, da ne drči preveč naglo navzdol,

Semen Semenich pa je na to kar ostrmel.

„Si se domislil?“ zašepeta Ivan Ivanič. — „Si li pogodil?“

„Ti?“ zaščeblja prijatelj.

„Našel sem jih ter zatajil! . . . Ali Bog mi naj bode priča: s početka nisem vedel, da si jih ti izgubil . . . mislil sem, da kdo drugi . . . a ko sem konečno zvedel, nisem se mogel osmeliti, da se sam ovadim . . . hotel sem nekočkrat to storiti, ali zastoj! . . . Odpusti, moreš li? . . .“

Sledečega dne je objavil Semen Semenich znanec, da mu je prijatelj umrl. Ko so popisovali zapuščino, našli so oporoko, v kateri je Ivan Ivanič zapisal vse Semenu Semenichu.

Semen Semenich pride pred gubernatorja.

„Ne sprejemam dedine“, naznani on le-temu.

„Zakaj ne?“ vpraša gubernator.

„Ne potrebujem je. Pa kaj bi ž njo? Star sem.“

Čas je misliti na smrt. Obiskal bom sveta mesta, a z imetkom naj stori vaša prevzišenost, kar in kakor hoče. Morda cerkvi . . .“

Semen Semenich pokoplje prijatelja, potem pa zgine. Govorilo se je, da so ga videli v nekem samostanu.

tako zavira in zabranjuje kmetijska družba, oziroma njene podružnice, da kmetje še nadalje ne lezejo v dolgoce, in sicer s tem, da jim skuša podati novih virov, od koder bodo zajemali denarja. Taka vira bila bi pri nas — kakor tudi drugod — umna živinoreja in pa sadjarstvo. (Konec prih.)

Bohinjska Bistrica, 5. maja. Le redko, da, skoraj nikoli ni čitati kaj o bohinjskih razmerah v cenjenem „Slovenču“. Čuditi se ni, ker Bohinjci svojega delovanja za napredek navadno ne proslavljajo; ker v svoji ponižnosti slave ne iščejo in ne obešajo vsega na veliki zvon, kar se stori znamenitega. Le kak tujec, ki je nepričakovano imel priliko čuti krepki bohinjski pevski zbor ali godbo bohinjskih ognjegascsev, izrazil se je pohvalno povsod in tudi v časopisih. — Tega vendar nihče ni omenil, kako slovesno smo praznovali minoli dve leti so-praznik sv. Florijana. — Praznovali so ta dan delavci obrtniške družbe in sploh vsi Bohinjci že nad 50 let, kar trdijo stari možje.

Lansko leto je naše gasilno društvo v popolni opravi z lastno godbo na čelu korakalo veličastno preko Babne Gore do Jereke, kjer se je v cerkvi pred altarjem sv. Florijana opravljala sv. daritev, med katero je mešani bistriški zbor kaj soglasno popeval. Potem korakali smo godbo spremljajoč preko Srednje Vasi do jezera in po spodnji dolini na Bistrico, kjer smo imeli po skupnem obedu v čitalničnih prostorih prav krasno zabavo. Željno smo pričakovali tudi letos enacega veselja, a bilo je drugače. — Večina ognjegascsev in godcev so delavci kranjske obrtniške družbe. Ukazano jim je bilo ta dan delati. Prosili so brzojavno vodstvo društveno, naj dovoli praznovati tudi letos, kakor običajno vsa leta poprej, a zaman; še odgovora niso bili vredni. Neki židovski duh nadvladuje industrijsko družbo, ki noče verjeti, da bi ga sv. Florijan mogel varovati vsaj časnega ognja, dasiravno mu je le z ognjem opravljati.

Vsled tega se hočejo delavci, ki so gasilci ali godci, temu društvu odpovedati. Nadejati se je, da se vendar premislijo, vedoč, da gasilno društvo ni provzročilo neprijetnega ukaza in da v nevarnosti ne branijo le obrtniških poslopij, temveč vsa druga, svojih bližnjih; in s svojo godbo, ki se je pod vodstvom g. Nikolaja B. tako vrlo razevitati pričela, ne proslavljajo omenjene družbe, temveč ves Bohinj.

Vsi ognjegasci in godci, bodite vstrajni in združeni, v družbi je moč. Delujte še v prihodnje bližnjemu v obrambo in narodu v napredek! K temu Vam pomoz Bog!

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je podaril društvu gospej krščanske ljubezni 100 gld. podpore.

(Premil. naš gosp. knezoškof) prišli so danes zjutraj srečno domov s svojega potovanja v Rim in Lurd. Vrnili so se skozi Švico in Tirolsko.

(Deželni odbor kranjski) je imenoval oficijalom I. vrste g. V. Vizjaka; oficijalom II. vrste gosp. Trillerja in asistentom v bolnici g. Zalerja.

(V Postojini) se je zadnjo soboto vršilo slovesno odlikovanje tamošnjega žandarmerijskega poveljnika gosp. K. Frankta s srebrnim križcem s krono za dolgoletno in zaslužno delovanje. Križec mu je pripel poveljnik deželne žandarmerije gosp. Smetana. Slovesnosti se je udeležil tudi g. okrajni glavar vitez Schwarz.

(Železnica iz Kranja v Tržič.) Za to lokalno železnico dobili so dovoljenje za tehniška dela gg.: Karol Luckmann, Filip Demberger, Ed. Glanzmann, And. Gassner, Karol Maly, Charles Miline, cesarski svetnik Murnik in Reitharek.

(Prijetelje prave cerkvene glasbe) opozorujemo na Palestrinovo „Missa Brevis“, katera se bo jutri pri veliki maši v stolnici ponavljala. Palestrina (1524—1594) je prvak klasične cerkvene glasbe vseh vekov.

(Spominsko ploščo), ki se bo vzdala v Idriji dne 22. junija v hišo, kjer je stanoval slavni naravoslovec I. A. Scopoli, izdelala je jako krasno od medij tovarna c. kr. dvornega zvonarja Alberta Samasse. Plošča ima latinski napis: Hanc domum dr. Johannes Antonius Scopoli, cavalesius tirolensis insignis rerum naturalium scrutator, botanices in Carniolia auctor, MDCCLIV—MDCCLXIX munere i. r. physici fungens inhabitavit. — I. r. ministerium a rebus agrariis 1888. — Razstavljena je

na ogled v prodajalnici g. Karingerja na Glavnem trgu.

(Telovadno društvo „Sokol“) nameravalo je prirediti v nedeljo dne 13. t. m. zvečer na čitalničnem vrtu zabavni večer s petjem in vojaško godbo. Ker bode pa ta večer dramatična predstava, pri kateri bode sodelovala gospá Rožička-Strozzijeva, preložil je odbor zabavni večer na binkošno soboto.

(O požaru v Palčji na Notranjskem) se nam piše s Pivke: Včeraj okoli poludne uničil je ogenj petim gospodarjem vsa poslopja, dvema ste ostali le hiši. Ko ne bi bilo mirne sape in hitre pomoči, v nevarnosti bi bila vsa nad 50 številki broječa vas. Kako je ogenj nastal, še ne vemo. Eni trdijo, da po tleči cigaret, drugi pravijo, da je odletela iz zapaljene „mine“ užigalna žica in provzročila požar. — Postojinsko in otoško požarno društvo sta takoj prihitela na pomoč in ogenj zadušila. Čast in hvala jima! Tudi visokorodni gosp. okrajni glavar vitez Schwarz je hitro prišel na pogorišče prepričat se o velikosti nesreče. — Pogorelci so bili izvzemši enega vsi zavarovani pri „Slaviji“, „Aziendi“ in pri „Graški družbi“. Ta nesreča zopet opominja Pivčane: „Napravite si brizgalnice!“ Po vsi Pivški dolini od Postojine do Bistrice nimamo večje brizgalnice. — Drugi dopisnik nam piše: V kratkem časi je požar uničil sedmim gospodarjem vsa poslopja; rešili so le malo obleke. Zgorela je ena svinja, nekaj jagnjet, kokoši in več panjev čebel. Dve gospodinji ste komaj rešili svoje otroke. Kakor sodijo, provzročili so požar delavci s cigaretami. Revščina je velika, hitra podpora potrebna.

(Pri deželnem sodišči v Trstu) imenovan je pristavom zemljiško-knjižnega urada gosp. Jakob Stanič, doslej kancelist v Sežani.

(Upokojen) je višji poštni upravitelj v Gorici Dell'Ara; začasno ga nadomestuje kontrolor g. Augscheller.

(Vinska razstava v Miskolezu.) V Miskolezu na Gorenjem Ogerskem bode meseca septembra vinska razstava, na kateri bode poleg vina razstavljeno tudi grozdje in raznovrstno vinsko orodje in posodje. Razstavljena bodo vina iz več krajev Ogerske, orodje za vinogradarstvo in za izdelovanje vina pa samo tisto, katero se izdeluje v avstro-ogerski državi. Programi so na ogled v pisarnici trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Raznoterosti.

— Iztočne železnice. Dne 19. t. m. odprla se bo priklopna železniška proga Vranja-Skoplje, in tako tudi proga Belgrad-Solun. Srbiji se bo s to progo odprla pot na zapadna evropska tržišča.

— Dr. Windthorst, znani voditelj katolikov v nemškem državnem zboru, praznoval bo dne 29. maja t. l. zlato poroko.

— Zakaspiška železniška črta na buharskem ozemlju je zgrajena; dolga je 318 vrst.

Telegrami.

Dunaj, 9. maja. Včeraj Klun kot generalni govornik desnice stavljal resolucijo gledé obstanka kranjske gimnazije. Resolucija izročena budgetnemu odseku. Danes levičarji s 155 glasovi proti 98 desniškim odklonili grajo Koppu.

Dunaj, 8. maja. „Pol. Corr.“ je dobila poročilo iz Sofije: Bolgarska vlada je odstavila metropolita Klementa v Tirnovi zaradi njegovega očitno sovražnega obnašanja zoper princa Koburškega.

Berolin, 8. maja. Razni vladi bližnji listi, takó tudi „Hamburger Correspondent“, potrjujejo, da je postal splošni položaj resnejši. V tukajšnjih finančnih krogih se govori, da se vlada pripravlja k novim finančno- in carinsko-politiškim napadnim podjetjem zoper Rusijo.

London, 9. maja. Liberalni klub je včeraj priredil slavnosten obed na čast Parnellu. Slednji se je izjavil o papeževem pismu zoper bojni načrt: Irski katoliki si ne bodo pustili narekovati svoje politiške dolžnosti od prelato. Narodna liga in irska stranka tudi niste v nobeni zvezi z bojnim načrtom, vendar pa se ne bom protivil postopanju, koje bodo ukrenili O'Brien, Dillon in ostali katoliki nasproti papeževemu dekretu.

Umrli so:

6. maja. Luitgarda baronovka Šönberger, uradnikova žena, 25 let, Gradišče št. 16, Caries. — Marija Reser, gostija, 82 let, sv. Petra cesta št. 57, Marasmus.

7. maja. Elizabeta Hafner, gostija, 70 let, sv. Petra cesta št. 77, Marasmus. — Janez Doles, prisiljenec, 60 let, Poljanski nasip št. 50, pljučni emphysem. — Mihajel Zabukovic, gosač, 78 let, na frančiškanskem mostu za mrtvoudom.

V bolnišnici:

1. maja. Jakob Mlina, delavec, 67 let, Cirrhosis hepatis.
2. maja. Ana Geržbanc, gostija, 85 let, Marasmus. — Ignacij Medved, gosač, 81 let, Marasmus. — Marija Dobrovolc, gostija, 42 let, jetika.

3. maja. Andrej Rom, tkalec, 28 let, jetika. — Frane Strukelj, mesarski pomočnik, 18 let, jetika. — Marija Gregore, krojačeva žena, 53 let, oslabljenje moči. — Elizabeta Tomazin, mizarjeva vdova, 80 let, Marasmus. — Jera Potisek, dnarica, 60 let, jetika.

4. maja. Luka Šebenik, gosač, 80 let, Marasmus.
5. maja. Mihajel Hribar, pek, 54 let, krvavljenje.
6. maja. Liza Čizman, ribčeva žena, 82 let, Pneumonia. — Antonija Antri, gostija, 66 let, Exudat pleuritii.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

9. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	78 gl. 95 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	80 „ 50 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 55 „
Akcije avstr.-ogerske banke	871 „ — „
Kreditne akcije	280 „ 10 „
London	126 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	10 „ 03 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	62 „ 12 1/2 „

Priporočamo novo izbiro.

Spomini prvega svetega obhajila:

Svetli (bronzirani) št. 1000	100 kosov
Črni št. 1001	gld. — 80
Pobarvani št. 1003	1 —
S stiskanim robčekom (relief) lepo pobarvani št. 1004	2-50
Na čipkastem papirju z lepim barvenim tiskom št. 1006	3-60
Jeklorez št. 1007	4-50
Z zobčatim zlatim robčekom št. 1009	4-50
Na debelem papirju s pisanim robčekom in z lepim oljnatim tiskom št. 1014	5-50
Ravno tisti z drugo predstavo št. 1015	6-—
Bolj lični št. 1016	6-50

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Stolni trg št. 6.

(3)

Na zahtevanje pošljemo vzorce.

Restavracija na strelišči.

Usojam se javiti slavnemu občinstvu, da sem pred nekaj dnevi v svojo oskrb prevzel

restavracijo na strelišči.

Potrudil se bodem svojim gostom postreči z izvrstno kavo, čokolado, in ker imam v svoji lastni in dobri oskrbi živali, z vedno svežim kravjim in kozjim mlekom in surovim maslom. Slavnemu občinstvu so na razpolago ob vsakem dnevnem času gorka in mrzla jedila, isto tako točim izvrstno Kozlerjevo carsko pivo in okusna tirolska vina.

Ker mi bode najprva skrb, slavno občinstvo zadovoljiti s prijazno in točno postrežbo, priporočam se za mnogobrojni obisk.

S spoštovanjem

H. Eder,
restavratér.

(1)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočila za prekupe so oljnatih barv v ploščevinastih pušicah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Preselitev in priporočilo.

Slavnemu občinstvu, zlasti prečastiti duhovščini najuljudneje naznanjam, da sem se preselil s svojo

klobučarsko in krznarsko trgovino

v Kirbiševo hišo na Kongresnem trgu poleg gledališča.

Zahvaljevaje se p. n. občinstvu za dosedanje zaupanje, obljubujem, da bom najtočneje izvrševal vsa naročila ter z dobrim, bodisi klobučarskim bodisi krznarskim blagom zadovoljeval vsestranskim zahtevam.

Odličnim spoštovanjem

A. Krejči,

(4) klobučar in krznar v Ljubljani.

Za Ljubljano in okolico prodaja

raznesila,

kakor: dinamit, najboljše angleške užigalne vrvice in raznesilne kapice edini

Albin C. Achtschin
v Ljubljani.

Trgovec z železnino v gledaliških ulicah št. 8. (6)

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,
Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah. (38)

Cenilniki gratis in franko.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani naznanjam p. n. občinstvu, da bodem začel z duem 5. t. m. tudi na

Glavnem trgu v hiši št. 19

otvoril

prodajalnico za kruh.

Dalje se za mnoga naročila priporočam slavnemu občinstvu, kojemu se po želji katerikoli čas pošilja kruh tudi na dom. Dobivale se bodo tudi vsakovrstne in vedno sveže

nasladne pekarije,

ktere se do sedaj še nikjer niso dobivale, kot biskviti, pince itd., kakor tudi ržen kruh in kruh na vago. Zatrjujem vsem častitim naročnikom, da jim bodem vedno postrezal z dobrim blagom, pošteno mero in najnižjo ceno.

Odličnim spoštovanjem (3)

Jakob Zalaznik,

pekovski mojster, Stari trg št. 19.

Molitvene knjige.

K blinokštum praznikom, posebno k birni priporočam svojo veliko izbiro

slovenskih molitvenih knjig,

ki so dobili najpriprosteje do najbogateje vezane.

Cene so takó vrejene, da se ceneje ne morejo nikjer dobiti. Cenilnike, v kojih je natančno označeno tudi vezanje, pošiljam na zahtevanje takoj prosto poštine. Zanesljivim prodajalcem dober rabat.

J. Giontini

(2) v Ljubljani.

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem priporoča

Andr. Druškovič-a

trgovina z železnino in orodjem
mestni trg 10.,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesno sterguljo, škarje za gosenice, ročno lopatico, drevesno žago, sadni trgač, drevesne škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesno ščetko; orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena, po prav nizki ceni. (8)

Vremensko sporočilo.

Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrotnost
Dan	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celzija	na 24 ur v
7. u. jut.	743.2	9.0	sl. vzhod.	0.00
8.2. u. pop.	740.5	22.0	"	"
9. u. zveč.	739.5	14.2	"	"

Lepo vreme Srednja temperatura 15.0°C., za 2.4° pod normalom.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobami zastonj in franko.

OTOMANE,

!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapcirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapcirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzorec blaga resnim kupeem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federemadrazten) 10 gld. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Pesmi

spisal

(2)

Josip Cimperman.

Strani 190. Cena nevez. 1 gld. 20 kr., vezanim s zlato obrezo 2 gld., po pošti 5 kr. več.

Dobivajo se v vseh knjigotržnicah kakor tudi pri založniku

J. Giontini-ju v Ljubljani.

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Druškovič-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, štorje za štokodoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezna dela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodo; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(8)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfeder Gyps) za gnojenje polja.